

TERMÍN: 23.01.2022

xx33818xx
Recenzia C
Karol Morvay
karol.morvay@euba.sk

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Karol Morvay**NÁZOV MATERIÁLU: **(Ne)Máš na výber?**TYP VÝSTUPU*[1]: **Analýza**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo dopravy a výstavby SR - Inštitút dopravnej politiky**AUTORI/KY: **Lukáš Kováč;**

SPOLUAUTORI/KY: - - ; - - ; - - ; - -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **2****PRIPOMIENKY:**

P.č.	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Strana 1, Zhrnutie	Doporučujem do Zhrnutia pridať aj stručnú formuláciu hlavného výsledku, nového poznatku.	Takéto veľmi stručné zhrnutie, bez spomenutia hlavného výsledku, je skôr anotáciou. Je dobré, keď zhrnutie poukáže na výsledok skúmania v analýze.	Zapracované, zhrnutie premenované ako abstrakt, spomenuté hlavné zistenia analýzy.

2	Strany 6 a 7, Úvod	Doporučujem reštrukturalizovať Úvod a Zhrnutie.	<p>V Úvode je uvedených už väčšie množstvo výsledkov analýzy. Popiera to funkciu úvodu. Úvod tu pripomína zhrnutie podstatných vecí zo samotnej analýzy. A Zhrnutie ich práve neobsahuje (viď predchádzajúca pripomienka). Preto doporučujem nenáročné preskupenie.</p> <p>V súčasnej podobe Zhrnutie pôsobí ako krátka anotácia a Úvod pôsobí ako Zhrnutie (Summary).</p>	Zpracované, úvod premenovaný na zhrnutie, zhrnutie na abstrakt.
3	Strany 8 a 9, graf 2 a jeho interpretácia	Dala by sa zlepšiť interpretovateľnosť grafu 2 a spresniť interpretáciu javov z neho vyplývajúcich	<p>Rieši sa tu vzťah medzi automobilizáciou a ekonomickou úrovňou. V celej argumentácii navrhujem používať HDP na obyvateľa (ako meradlo úrovne ekonomiky) namiesto objemu HDP (ten hovorí skôr o veľkosti ekonomiky). V samotnom grafe 2 by sa hodila kvalitnejšia legenda, inak sa ťažko interpretuje.</p>	Zpracované, nakoľko automobilizácia je počítaná na obyvateľa, HDP na obyvateľa je výpovednejší údaj. Zmenená interpretácia grafu s bližším popisom.
4	Strana 9 dolu	Zvážiť doplnenie komplexnejšieho pohľadu na náklady spojené s držbou vozidla	<p>Z textu možno nadobudnúť dojem, že „bežný“ držiteľ automobilu nemá iné náklady ako PZP a servisy. Vnímanie nákladov držby automobilov, aké je rozšírené vo verejnosti, vnímam ako problém a nemalo by ujsť pozornosti takýchto analýz. Aj pri výskumoch na našom pracovisku (EUBA) sme zistili</p>	Pripomienka akceptovaná, celý odsek prepracovaný.

			<p>masívne podhodnotenie nákladov držby áut vo vnímaní ich majiteľov. Málokto vnímal náklady opotrebovania (amortizáciu) samotného automobilu, alebo napr. náklady na amortizáciu, príp. prenájímanie si garáže a rad ďalších súvisiacich, často nepriamych nákladov, dokonca aj vnímanie nákladov na palivá a technické kvapaliny je obmedzené. Pri takomto deformovanom vnímaní nákladov verejnosťou (plus rozšírenou demonštratívnu spotrebou, keď používame auto pre imidž) je potom problém pôsobiť v smere substitúcie dopravného prostriedku. A ovplyvňuje to aj takéto analýzy, znižuje to vnímavosť obyvateľov voči zmenám nákladov a zmenám cestovného času. Navrhujem upozorniť na to a podsúvať zreálny pohľad na tieto náklady, pripomínať to aj širokej verejnosti. Možno to zaradiť aj do diskusie výsledkov analýzy a pod.</p>	
5	Strany 17,18, Grafy 7 a 8	Navrhujem spresnenie ohľadne kategórie žiakov (pup)	Ako rozumieť tomu, že žiaci (asi nepľnoleté osoby) sa rozhodujú o použití auta? Je zavedená aj kategória žiakov s autami, resp. žiakov v pozícii vodičov. Toto by bolo dobré objasniť. Ale to je skôr maličkosť.	Žiaci predstavujú skupinu základoškolákov a stredoškolákov, pridaná doplňujúca poznámka. Žiaci majú možnosť využiť auto ako spolujazdec.

				Keďže náklady na cestovné nesú ich rodičia, rozhodujú oni, či ich dopraví autom alebo inak.
6	Strany 20,21, Záver	<p>Navrhujem rozšíriť diskusiu záverov:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Iné faktory, ktoré ovplyvňujú voľbu dopravných prostriedkov, ale neboli predmetom analýzy -Posúdenie vypočítanej citlivosti na zmenu nákladov a zmenu času, súlad a nesúlad s očakávaniami a predpokladmi autora -Implikácie pre tvorbu politík. Sú zistené poznatky užitočné pre korekciu politík? Ako a v čom? 	<p>Zistené poznatky by sa zišlo širšie prediskutovať, širšie interpretovať a doplniť implikácie pre tvorbu politík. To možno v samotnom závere, alebo doplnením krátkej diskusie výsledkov pred záverom. Navrhujem vyjadriť sa k tomu, či skúmané subjekty vôbec dostatočne reagujú na zmenu parametrov nákladov a času (nie je napr. potrebné veľmi výrazne meniť náklady a čas k dosiahnutiu požadovanej reakcie cestujúcich?). Ako toto autor posudzuje z hľadiska možností politík? Výraznejšie by som diskutoval a interpretoval aj vplyv poznatkov analýzy na možnosti úprav vo verejných politikách. Nejde však o výrazné rozšírenie textu, skôr o doplnenie niekoľkých odstavcov prehľbujúcich interpretáciu a diskusiu získaných poznatkov.</p>	<p>Zpracované, pridané ďalšie možné faktory ovplyvňujúce voľbu prostriedkov. Pridaný odsek o očakávaniach a implikáciach.</p>
7	Dokument ako celok		<p>Všetky vyššie uvedené pripomienky chápe ako doporučená, návrhy, na</p>	

			<p>zváženie autora alebo analytickej jednotky. Neidentifikoval som závažné nedostatky, ktoré by dramaticky znižovali kvalitu tejto analýzy. Tá je spracovaná starostlivo, na adekvátnej úrovni. A má zaujímavé implikácie pre tvorbu politik (tie doporučujem zvýrazniť v predchádzajúcej pripomienke).</p>	
--	--	--	---	--

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Konštatujem, že riešiteľ vzal do úvahy pripomienky a vhodne na ne reagoval. Ďalšie pripomienky už nemám. Aj doterajšie pripomienky boli mienené ako návrhy, doporučená na zváženie riešiteľa a už v predchádzajúcom kole recenzného posudzovania som vyslovil dobrý dojem z posudzovaného dokumentu.
Navrhujem analýzu prijať ako zrecenzovanú.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.